

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

IX. évfolyam

2008/
Március

A Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Utánam, s nem előre!

Sűrű napokat él a szövetség apparátusa, miután igen sok a tennivaló. A Gráf József miniszternél tett látogatás nyomán több törvénymódosítást kell véleményezni, s megkezdte munkáját a halászat vízügyi témáinak rendezését szolgáló munkabizottság is. A szövetség belső élete is megélné, mivel szinte egymást követik a tagozati ülések. Mindez jelzi, hogy pezseg az élet. A szövetség azonban nem egy vállalkozás, amit profit-alapon kellene működtetni. Kiss Ferenc, a felügyelő bizottság elnöke szerint a kedvező feltételeket kell először megteremteni ahhoz, hogy hatékonyabb munkát követeljünk.

• Elnök úr, az elmúlt évhez képest jobban indul az idei, mivel ez ideig sem fagy, sem aszálykár nem érte a mezőgazdaságot. Ugyanakkor eléggé döcögősnek tűnik az évkezdés...

– Ez utóbbi megállapításával vitatkoznék. Korántsem indult döcögően, nehézkesen az év, hiszen a dolgok rendben zajlottak a cégeknél. Igaz, az év utolsó heteiben ünnepekkel terhelttel teltek a napok, de ez a haltermelők számára a „betakarítás” időszaka, mivel ekkor adjuk el a haltermés csaknem 30 százalékát. Azt is hozzátenném, hogy diavt ma mindent negatív színben feltüntetni, de én azt gondolom, hogy a magyar társadalomban van akkora erő, hogy a gazdaság túljusson a nehézségeken. Egy szó mint száz, szépen elindult ez az év, legalábbis a mi környezetünkben. Sajnos, máshol más hatások érik az embereket, mivel nem úgy foglalkoznak a mentális és egyéb kérdésekkel, ahogy azt a súlyuk megkívánná. A mi cégünknel azt tapasztalom, hogy az embereknek jó a hangulatuk, szívesen dolgoznak, végzik a munkájukat, mert biztos a család megélhetése. A Dél-borsodi Agrár Kft.-nél mintegy száz ember dolgozik, ami azt jelenti, hogy négyszáz ember életébe „szólunk bele” közvetve és közvetlenül. Nagyon sok helyen az országban viszont azt tapasztalom, hogy fordítva történnek a dolgok, mintha a rosszat akarnák. Pedig csakis összefogva tudunk előre lépni, a gazdaságban nincs helye a politikai érzelmeknek, indulatoknak.

• Milyen évet vár?

– A halászat számára minden bizonnyal kedvezőbben alakul a tél, mint a korábbi években, amikor sikerült negatív gazdasági eredményeket összehoznunk. Az idei télen a tóban lévő halak tudtak pihenni, elvermel-

Kiss Ferenc elnök

ni, s a kihelyezett állomány is nyugodtan vészelhette át a hideg hónapokat. Az ivadék- és a tenyészanyag is jó állapotban van. Ami a takarmányt illeti, mi jó időben vettük meg a 2008-as évre szóló mennyiséget, ami nem kevés. A hal mellett ezeröttszáz darabos szarvasmarha-állományt is kell etetnünk, a kukoricától kezdve sok más is vennünk kellett annak ellenére, hogy saját terményünk is van.

• Abban egyetértünk, hogy jó időben kell a takarmányt megvenni, de nagyon sok kisebb cégnek nincs elég tőketartaléka arra, hogy ki- és megvárja azt az időpontot, amikor – mondjuk – a kukorica ára ötezer forint alá esik. S ez még így is jelentősen magasabb az előző évinél.

– Egy piacgazdaságban nem szabad csodálkozni azon, hogy az árak felfelé kúsznak. Természetes, hogy a kukoricáért is többet

Tartalom:

Elkerülni a tudott rosszat	3
Beszéltek róla!	4
A morgás jogán	5
A varsádiaké a második focikupa	6
Emlékezzünk meg a vizes élőhelyekről!	7
Magyar-kínai ötoldalú megállapodás	8

kell fizetni, mert azok a költségek, amelyek rárakódnak az okszerűen művelt mezőgazdasági területekre, ugyancsak jelentősen növekedtek. A mi gazdaságunkban például szerves trágyát használunk, s egy hektár kezelése 300 ezer forintba kerül. Azt senki ne gondolja, hogy kétezer forintért lehet ilyen költségek mellett kukoricát vásárolni, mert az egészen torz képet alakít ki. A piacgazdaságnak pedig nem a torz kép az értékmérője, hanem a vegytiszt állapotok. Ha mégis alacsony az ár, akkor olyan támogatás párosul hozzá, ami ugyancsak „ront a leányzó fekvésén”, vagyis a vegytiszt állapotok kialakulásán. Egy gazdaságnak, vállalkozásnak úgy kell végeznie a munkáját, hogy a növekvő költségeket is meg tudja fizetni. Ha nem így teszi, akkor előbb-utóbb becsukhatja a kaput, mert csak támogatásból aligha lehet hosszú távon megélni. S megint csak a saját példámra tudom felhozni: a mi cégünk csaknem 200 millió forint adót fizetett be tavaly a költségvetésnek. Ha mindenki tisztességesen megfizetné az adóját, mint ahogy mi is tesszük, akkor a költségvetésnek is könnyebb dolga lenne.

• Térjünk át a gazdaságról az érdeklődésre. Az idén sem marad dolog nélkül a Haltermosz.

– A szövetség jelentős kihívások előtt áll, de mindennek előtt meg kell indulnia egy kohéziós folyamatnak, mivel ennek hiánya előbb-utóbb megkerülhetetlen problémává válik. Véleményem szerint a piacgazdaság oldaláról kellene közelíteni ezt a kérdést is, mert a tárgyalások is ezen a mezsgyén foly-

(Folytatás a 2. oldalon)

Utánam, s nem előre!

(Folytatás az 1. oldalról)

nak, s a szövetséget is erről az oldalról kellene erősíteni. Az elmúlt másfél évtizedben – szerencsére – létrejött már egy bázis, s kialakult egy termelési profil. Mindenkinek van mit veszítenie a piacon, mivel már ki-ki befektetett annyit a gazdaságába, hogy úgy kellene a tevékenységi köröket kialakítani, hogy a másik érdekei ne sérüljenek, s közösen jelenhessünk meg a hazai piacon. Nem akkora piacról van szó, hogy ne lehetne közös nevezőre jutni. Én mindig is tartottam magam a klasszikus mondáshoz: élni és élni hagyni a másikat. Az nem szerencsés, ha olyan marketingfogásokat alkalmazunk, amelyek rövid távú érdekeket szolgálnak. Persze, nem vitatom, hogy előállhat ilyen helyzet is, de ez hosszú távon visszaüt. A szövetségnek is olyan marketingstratégiát kell kidolgoznia, amely a hosszú távú célokat segíti megvalósulni.

• **Cégünk a Dél-borsodi Agrár Kft. termelési struktúrája jelentősen átalakult az elmúlt évtizedben, s mára a profiltisztításnak köszönhetően a szarvasmarhatartás, a sajtgyártás, a szántóföldi termesztés és a halászat szerepel a tevékenységi körükben. Nem véletlen az sem, hogy Ön szerint akkor kell a takarmányt beszerezni, amikor a legalacsonyabb az ára. De kevés cég mondhatja magáról, hogy elég tőkeerős ahhoz, hogy kivárjon...**

– A geleji magáncég azért tud eredményesen működni, mert száz ember munkája egy irányba hatóan tevődik össze. Vagyis nem az én, hanem a mi cégünkről van szó, annál is inkább, mert a tulajdonosi szerkezet sem szokványos. Hatvan-hetven tulajdonosa van a cégünknek. Úgy látom, hogy sehol sem működik az a gazdaság, ahol egy személyi uralom létezik. S ebben látom a kisgazdaságok problémáját is. Hadd említsek ezzel kapcsolatban egy környékbeli esetet. Mi arra vagyunk kárhóztatva, mint gazdasági társaság, hogy földtulajdont nem vehetünk. Ez olyan politikai döntés, amelynek következtében a gazdasági életben lehetetlen helyzetek alakulnak ki. A jelenlegi kormánynak hatékonyan el kellene mozdulnia ebben a kérdésben, vagyis a gazdasági társaságokat is földtulajdonhoz kellene juttatni. Egy nyugati demokráciában működő gazdasági társaságnál ez elképzelhetetlen. Szóval, mi bérelt földterületeken gazdálkodunk, s hektáronként 300 ezer forintot költünk a szerves trágyázásra. Viszont a mellettünk, magántulajdonban lévő földet nem művelik, így elveszítette a termőképességének 60–80 százalékát, s csak gyom és gyom található rajta. Kérdezem én, hogy ennek a vállalkozásnak szabad-e működni? Van-e ott kellő szakmai tudás ahhoz, hogy jól gazdálkodjon az illető a földterületén? Az ugyanis nem szakmai tudás, hogy képes szántani és vetni, miközben az internetet nem tudja

használni, a piaci mozgásokról nincs fogalma stb. Tudásalapú társadalomban élünk.

• **Ön azt mondja, hogy a szövetségnek is a piacgazdaság mozgásait figyelembe véve kell működnie...**

– Én a területi munkát értem ez alatt. A múlt rendszerben is voltak erre jó példák, hiszen voltak olyan bázisok, szervezeti egységek, amelyek szereplőként jelenhettek meg a piacon akkor, amikor éppen konjunktúra vagy dekonjunktúra időszakét éljük. Nos, nem a szövetségnek kell ilyen szerepben feltűnnie, hanem az égisze alatt működő testületek munkájában kell hogy mindez megjelenjen. S elsősorban azon cégek részéről, amelyek jelentős halászati tevékenységet folytatnak. Gondolok itt a hortobágyi, a balatoni, a szegedi, a rétimajori és más nagyobb tófelülettel rendelkező gazdaságokra. Szóval nekik kellene egy olyan szervezetet, gazdasági formációt létrehozni, amely adott pillanatban meg tudna jelenni a piacon, s kezelné tudná a felesleget. Mondhatnám úgy is, hogy egy laza értékesítési szövetkezetre volna szükség, legalábbis indulásként, annak érdekében, hogy a piaci egyensúly megmaradjon. E nélkül ugyanis saját magunkat hozzuk olyan helyzetbe, hogy piacot nyitunk az import hal számára, mert az adott pillanatban nincs magyar termék. Ezért kellene okosan, bölcsen gondolkodni, s összefogni. A tulajdon mítosza a magyar emberben félelmetesen rossz gondolat. Számomra a jövedelemtermelésnek és a tisztességes életnek van meghatározó szerepe, nem pedig a tulajdonnak.

• **A szövetségi munkát ugyanakkor sokak külső tényező is befolyásolja. Gondolok itt arra, hogy igen nehéz a hatóságokkal egyről a kettőre jutni. A legfontosabb kérdés ma az agrár-környezetgazdálkodási támogatás 2009 utáni sorsa. A szövetség tagjai azt mondják, hogy ha nem kapjuk meg ezt a támogatást, akkor sok cég becsukhatja a kaput. Kétségtelen tény, hogy az akk jelentős összeg, de az is elfogadott álláspont, hogy az alacsony halárak következtében ezt a pénzt szépen „bedugtuk” az áruházláncok zsebébe. Vagyis nem a fejlesztésre, hanem a túlélésre fordítottuk ezt a pénzt.**

– Nagyon is egyetérték Önnel. Azt gondolom, hogy az 1–1,5 milliárd forint jelentős összeg, de mint mindennek, ennek is két oldala van. Azt is látni kell, hogy egyes gazdasági szervezetek nem jutottak hozzá ehhez a támogatáshoz, így indokolatlanul különbséget tesznek gazdaság és gazdaság között. A támogatással kapcsolatban hadd mondjak megint egy személyes példát: 2007. június 18-ával megszűnt a sajt exporttámogatása. Azóta 40–50 százalékkal sikerült a sajt árát megemlíni – persze, volt ebben takarmány-recesszió, indiai tejpor, energiaár-emelkedés stb. – s ami a legfontosabb, sikerült a magasabb árszintet stabilizálni. Összességében azt gondolom, hogy a

halárnál is óvatosan kell fogalmazni, mert – ahogy ezt már korábban is elmondtam – ha nincs kellő fizetőképes kereslet, akkor hiába akarom a hal árát emelni.

• **A támogatás másik súlyos problémája, hogy nem jól használják fel.**

A mi cégünk öt év alatt csaknem 600 millió forint támogatást kap az akk program keretében, s ebből valósul meg a tehenészet fejlesztése a takarmány- és szalastakarmánytárolással együtt, ami 20 ezer bála elhelyezését teszi lehetővé. A piacon árakkal kell versenyezni. Az árakba nem azokat a támogatásokat kell beépíteni, amelyekkel elfedhetem a gazdálkodási problémákat. Az volna a helyes, ha a támogatás valójában az innovációra, fejlesztésre fordítódna, s a jövőt építenénk. A mi cégünk fejlesztésre költötte a támogatást, nem pedig, az árvesztesség pótlására, s ez meg is látszik a gazdaságon. Mind a tejtermelési, mind a halászati költségeink rendben vannak, igaz, ehhez kemény döntéseket kell hozni. Említette a profiltisztítást. Szerintem ma el kell felejtetni a több lábon állást, hiszen a piacgazdaságban ez csak akkor működik jól, ha minden tevékenység kellő nyereségtartalommal bír. Az nem segít, ha az egyik területből is egy kicsit, majd a másikkól is egy kicsit összehozok, s a kettőből, háromból boldogulok valahogy. S hadd említsek még egy dolgot: megnéztük a bérköltségeinket. Havonta 25 millió forintot költünk erre, de ha a jelenlegi 12 millió forint helyett 17 millió forintot adhatnánk oda a dolgozóknak ugyanebből az összegből, akkor a belső fogyasztási egyensúly is helyreállna. Visszatérve a támogatásokhoz: azon cégeknek van jövőjük, amelyek jól hasznosították a kapott pénzt, s nem bért fizettek belőle.

• **Amikről Ön beszél, azok a külső körülményekkel is összefüggnek. Gondolok itt a támogatáspolitikára, amelyre kevés ráhatása van a szövetségnek. Ugyanakkor – Ön szerint – az érdekképviseleti tevékenységet is a piacgazdaság mentén kellene végezni.**

– Az valóban fontos, hogy a szövetség menedzselje a piacsabályozó eszközökre gyakorolt hatását. Ehhez az kell, hogy kész, konkrét elképzelésekkel bombázzuk a hatóságokat. Az kéjes álom, hogy egy hivatalnok – mondjuk a halászat érdekében – akár csak egy lépést is megtesz anélkül, hogy a sajátját félretenné. Azt gondolom, hogy a szövetség akkor tud igazán a tagszervezeteknek jól megfelelni, ha a jogszabályi kérdésekben hatékonyan, eredményesen tud fellépni, s képes a tagság gazdálkodási környezetét könnyebbíteni.

• **Ezt hogyan valósíthatja meg a szövetség?**

– Egyrészt úgy, hogy a törvényhozásban jelen kell lenni, mégpedig szövetségi, és nem egyéni szinten! A csatákat akkor nyertük meg, amikor a parancsnok azt mondta, hogy utánam, s nem azt, hogy előre! Másrészt persze erős háttérre is szükség van, mert e nélkül szintén nem megyünk semmire.

Hajtun György

Elkerülni a tudott rosszat

Mire ez az írás megjelenik, több mint egy hónap telt el a Jászkiséren megtartott intenzív termelők tagozati ülése óta, így nem tudni, hogy az elhatározásokból mi valósult meg. A január 30-ai ülésen – Borbély Gyula, a Jászkiséri Halas Kft. ügyvezető igazgatója nem csak kezdeményezője, de házigazdája is volt az összejövetelnek – ugyanis arról határoztak a jelenlévők, hogy szándéknyilatkozatot várnak azon intenzív termelőktől, akik hajlandók belépni a megalakítandó termelői csoportba. A termelői csoport megalakításáról, jogi háttéréről, előnyeiről és hátrányairól Dr. Szűcs István docens (Debreceni Egyetem AMTC-AVK) tartott tartalmas, magas színvonalú előadást.

Az intenzív termelés egy szűk csoport kezében összpontosul, így van remény a termelői csoport megalakítására, mondta megnyitó beszédében Borbély Gyula. Ehhez azonban mindnyájunknak alapvetően kell megváltoznunk, utalt az eddigi sikertelen kísérletekre a házigazda. Tény ugyanis, hogy – bár kis szakmáról van szó – nincs bizalom egymás iránt, s a gondolkodásunkat is jelentősen befolyásolják a múlt történései. Pedig az eddigi tapasztalatok is azt igazolják, hogy mihamarabb össze kell(ene) fogni ahhoz, hogy a hosszú távú célokat megvalósítsuk. Az összefogás hiánya „eredményezte” azt is, hogy az ágazatba befolyt támogatások jelentős hányada a kereskedelem zsebében landolt. Az üzletláncoknak jól kifinomult módszerei vannak arra, hogy két termelőt „összeugrasszon”, s az átvételi árakat mélyre súlyessze. Ha viszont egységesen lépnek fel a termelők, akkor sokkal kisebb az esély a kiszolgáltatottságra. Borbély Gyula úgy fogalmazott, hogy a termelői csoportot a magunk hasznárára kell létrehozni. E gondolat sorhoz kapcsolódott Müller Tibor, a tagozat elnöke is akkor, amikor azt hangsúlyozta, hogy a kezdeti lépések után – ez történt Jászkiséren – a folytatásra is szükség van.

Dr. Szűcs István előadását azzal kezdte, hogy talán még nem késő megalakulnia az Intenzív Termelői Csoportnak. Mondandójában részletesen is kitért a történelmi ha-

gyományokra, s arra, hogy egy kis szakma csak így tud hosszú távon talpon maradni. Az előadásban szólt a termelőket érintő nem számszerűsíthető hatásokról, amelyek az alábbi táblázatból jól kiolvashatók.

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGEI

Intenzív harcanevelés Tukán

Az előadó bemutatta a termelői csoport jogszabályi háttérét is, amelyből a legfontosabb részeket ismertettük. A 81/2004. (V. 4.) FVM rendelet meghatározza a megalakulás kereteit:

- Termelői csoportként az a szervezet ismerhető el, amelynek létesítő okirata tartalmazza a tagok kötelezettségvállalását arra, hogy

a) az értékesítésre a termelői csoporttal szerződést kötnek;

b) betartják a szervezet által meghatározott termelési és környezetvédelmi szabályokat;

c) a szervezet finanszírozásához a termelői csoporton keresztül forgalmazott termék értéke alapján a létesítő okiratban meghatározott mértékű működési költség-hozzájárulást fizetnek;

d) a létesítő okiratban meghatározott módon termelési, saját célú termékfelhasználási adatokat szolgáltatnak a szervezetnek (különösen a termőterület, a betakarított, illetve előállított termék mennyisége, hozama, valamint termékeinek értékesítése vonatkozásában);

e) a tagok egy adott termék (termékcsoport) értékesítésére csak egy termelői csoportnak lehetnek tagjai;

f) a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel az állami elismerés tárgyát képező árutermelésük száz százalékát a termelői csoporton keresztül forgalmazzák;

g) vállalják, hogy belépésüket követően legalább három évig a termelői csoportból nem lépnek ki.

- Az (1) bekezdés f) pontjában foglaltaktól – (f) a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel az állami elismerés tárgyát képező árutermelésük száz százalékát a termelői csoporton keresztül forgalmazzák – kizárólag a termelői csoport legfőbb szerve (közgyűlés, taggyűlés)

hozzájárulásával, a létesítő okiratban rögzített alábbi esetekben lehet eltérni:

a) a tagok közvetlenül a fogyasztók számára értékesíthetik az (1) bekezdés f) pontja szerinti árutermelés létesítő okiratban meghatározott részét, de legfeljebb 25 százalékát;

b) a tagok a piac rendellenes működése esetén önállóan, illetve saját termelői csoportjuk által kijelölt másik termelői szervezeten keresztül értékesíthetik azon árumennyiséget, amely értékesítése saját szervezeten keresztül nem oldható meg.

A 95/2007. (IX. 4.) FVM rendelet a termelői csoportokról szóló 81/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosítását tartalmazza:

- a termelői csoportok az azonos termék, illetve termékcsoport szerint szerveződő termelők együttműködései;

- termelői csoportot minimum 15 termelő alapíthat azzal a feltétellel, hogy a tagok által előállított termék értékesítéséből származó tárgyévi várható árbevétel legalább 300 millió Ft;

- az áruvá történő előkészítésére, valamint közös értékesítésére önkéntesen társulnak;

- termelői csoportnak a termelők által létrehozott szövetkezeti vagy korlátolt felelősségű társasági, illetve zártkörű részvénytársasá-

Gazdálkodási terület a TЭСZ-nél	Hogyan érintheti a termelőt?	
	Előny	Hátrány
Termékinlát	Piachoz igazított termelés	Irányított termékválasztás és termelés
Termeltetés és beszállítás	Termékfelesleg kevésbé termelődik	A termékparamétereit nem tudja a technológiájával biztosítani
Raktározás és feldolgozás	Betakarítási kényszer segít levezetni	Nem kalkulálható eléggé és nem is elegendő a kapacitás
Értékesítés és marketing tevékenység	Jelentős mértékben leveszi az értékesítés gondját	Nem eléggé kiforrott, így nem tölti be kellően a szerepét, anomáliákkal terhelt
Innováció	Fejlesztéseket generál és irányt mutat	Ennek a terhet még mindig szinte kizárólag a termelőnek kell viselnie
A vállalat szellemi potenciálja	Stratégiát mutat és jövőképet ad	Nem tiszta ez a stratégia és nem is tudják elfogadtatni
Szervezeti felépítés és szervezetek közötti kapcsolatok	Átláthatóbbá teszi az elvárásokat és így könnyebb hozzáigazodni	Nem működnek megfelelően a funkcionális területek, ez zavart okoz és bizalmatlanságot kelt
Pénzügy és a számvitel területe	Átláthatóbbá teszi az adminisztrációt, bizalmat vált ki	Nem pontos az elszámolás vagy nem termelőbarát, ezért ellenállást vált ki

gi formában működő gazdálkodó szervezet ismerhető el;

- egyetlen tag sem rendelkezhet 15% feletti részesedéssel, illetve szavazati joggal;
- a termelői csoport természetes személy tagjaitól – az állami elismerés tárgyát képező termék értékesítéséből – származó árbevétele nem lehet kevesebb, mint az összes árbevételének 10 százaléka;

• a termelői csoportnak a tagjai által termelt termék értékesítéséből (beleértve a saját előállítású feldolgozott termékek eladását is) származó árbevétele nem lehet kevesebb, mint az összes árbevételének 70 százaléka.

A 85/2002. (IX. 18.) FVM rendelet:

• a tagok értékesítésre a termelői csoporttal szerződést kötnek, működési költség-hozzájárulást fizetnek, adatokat szolgáltatnak, termelésük 100%-át a termelői csoporton keresztül forgalmazzák, de közvetlenül a fogyasztók számára értékesíthetik teljes termelésük legfeljebb 25%-át;

• elismerési tervet kell készíteni és az előzetes elismerés legfeljebb 5 évre, a végleges elismerés határozatlan időre szól;

• a tagok egy adott termék értékesítésére csak egy termelői csoportnak lehetnek tagjai;

• a tagok vállalják, hogy legalább három évig a termelői csoportból nem lépnek ki.

Az előadás természetesen részletesebben foglalkozott e témakörrel, de a jogi háttérből szemelgetve talán többen is kedvet kapnak a termelői csoport alakításához. Már csak azért is, hogy – s ezt Dr. Orosz Sándor ügyvezető elnök fogalmazta meg – a tudott rosszat elkerüljük. A piaci kihívásokra ilyen módon is fel kell készülni, hiszen a konkurenciát ma már nem lehet az országhatáron megállítani. Lépést kell tartani a világgal, ehhez fejlesztésekre van szükség, s ennek része kell, hogy legyen a termelői csoport megalakítása is. A rövid távú gondolkodást megfelelő jövőképpel kell felváltani – s itt igazolódik Borbély Gyula megállapítása, miszerint mindnyájunknak alapvetően kell megváltoznia. Nem mondunk nagyot, amikor kijelentjük: a jövő a tét. Ezt igazolja az is, hogy a fejlesztési pénzek már csak ebben a ciklusban állnak rendelkezésre.

Müller Tibor azzal zárta az ülést, hogy körlevélben kérnek a szándéknyilatkozatot arra vonatkozóan, kik lépnének be a termelői csoportba? Reméljük, lesz elegendő jelentkező!

H. Gy.

Beszéltek róla!

Az „Alapítvány a Vidrákért” szervezet kezdeményezésére február 22-én a Fővárosi Állat- és Növénykert barlangtermében került sor arra a szakmai fórumra, amelyet „Orvhalászat, orvvadászat: mi váltja ki, mit tehetünk ellene? Beszéljünk róla!” címmel rendeztek meg. A téma aktualitását mutatja, hogy ez év januárjában eddig nem látott mértékű ragadozó madár pusztítást tapasztaltak a szakemberek országsszerte, valamint hogy a halászati, horgászati, vadászati és természetvédelmi szaksajtóban rendre visszatérő kérdés az egyre inkább elharapódzó orvhorgászat, orvvadászat és védett állatfajaink üldözése, irtása. A rendezvényt öt felvezető előadás nyitotta meg, amelyeket hozzászólások, vita és kérdések követtek.

Az első felvezető előadást dr. Kalotás Zsolt, a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség osztályvezető-helyettese tartotta. Elmondta, hogy 2005 januárjától alapvető változás történt a környezetvédelmi hatósági munkában, lévén, hogy a Főfelügyelőség mellett létrejöttek a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek is (zöldhatóságok), amelyek a természetvédelmi szakhatósági és hatósági feladatok tekintetében a nemzeti park igazgatóságok általános jogutódjai. Gondot jelent azonban, hogy a felügyelőségek kevés a szakember, a területi ellenőrzésekhez sem rendelkeznek megfelelő jogosítványokkal, valamint a Természetvédelmi Országgyűléssel sincs hivatalos együttműködésük. Ugyanakkor a védett területeken mindennapi probléma az orvhorgászat, orvvadászat és a védett állatfajok üldözése, amit a természetvédelmi örk egymaguk nem képesek megakadályozni.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa ügyvezető elnöke az előadásában elmondta, hogy a vadászatról és vadgazdálkodásról, a horgászatról és a halászatról, valamint a természetvédelméről szóló, immár több mint tíz éves törvények várhatóan ismét a parlament elé kerülnek, ami jó alkalmat kínál arra, hogy a szükséges és elengedhetetlen változtatások megtörténjenek. Ehhez fontos, hogy már most alaposan mérlegeljük (mind az államigazgatási egységek, mind a szakmai, civil szervezetek), hogy mi az, amit változtatni kell a hatályos előírásokon, valamint a jelenlegi szakhatósági, hatósági struktúrákban és jogosítványokban.

Felhívta a figyelmet arra, hogy az általánosan használt „orvhalászat” fogalmát a jelenlegi magyar jogszabályok nem ismerik. Rendkívül komoly problémának nevezte mind a tógazdaságoknál, mind a természetes vizeinknél tapasztalható illegális halzsákmányolást; elmondása szerint 2007-ben a kereskedelmi és fogási adatok összevetése alapján megállapítható, hogy 24 000 tonna halhús került a tógazdaságtól, halászati szövetkezetektől a piacra, plusz még – a halászati szakemberek becslése szerint – ennek a mennyiségnek 40 százaléka, amelyet a rapsicok fogtak ki és értékesítettek a vendéglátóhelyeken, piacokon és áruházláncoknál. A rapsicok egy nem elhanyagolható része tudatosan megszervezett hálózattal, valamint megfelelő felvevő és értékesítő piaccal rendelkezik, hiszen komoly nyereséget hozó üzletről van szó. És hát, tette hozzá, azt sem hallgathatjuk el, hogy a rapsicoknak gyaníthatóan a különböző szakhatóságok, hatóságok, szakmai és civil szervezetek képviselőivel is gyümölcsöző kapcsolataik vannak.

Tevékenységgükkel azonban felfelmérhetetlen természeti és gazdasági kárt okoznak. Sajnos a társadalom nagy része még napjainkban is bocsánatos bűnnek tartja az orvhorgászatot, amit jó lenne, ha a jövőben sikerülne megváltoztatni egy átgondolt és a probléma súlyát helyén kezelő ismeretterjesztő kampánnyal. Megemlítette, hogy a halór – a vonatkozó hatályos jogszabályok megfogalmazása szerint – napjainkban nem hatóság, ami nem tartható, s ezen mindenféleképpen változtatni kell, vagyis a halászati őrzési szabályokat felül

Néhány haltermék bruttó fogyasztói ára (Ft/kg) 2008. 6. hét

Megnevezés	Fogyasztói piacok						Kereskedelmi láncok (február 5.)		
	Fővám téri csarnok	Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székesfehérvár	Győr	budaörsi Auchan	budaörsi Tesco	törökbálinti Cora
Élő ponty	790	850	850	839	910	849	869	799	629
Friss pontyszelet	1300	1600	1500	1399	1450	1485	1699	1449	1299
bőrös afrikai harcsa filé	1800	-	-	-	-	1740	1449	1399	1599
busa törzs	-	760	500	840	900	620	649	499	629
busa szelet	650	700	800	840	900	660	599	549	699
lazac filé	3200	3200	-	-	-	3120	2799	2399	2999

* nyüzött **akciós ár

kell bírálni. Miként az érvényben lévő horgászati, halászati törvény azon előírásait is, amelyek a tiltott halfogas szankcióit foglalják magukba, mert ezek mára már elégtelenek. Problémának nevezte még, hogy a bíróságok hozzáállása sem megnyugtató, hiszen a bírósági szakaszig jutó ügyeket többnyire csupán szabálysértésnek tekintik a bírák. Véleménye szerint a Büntető törvénykönyv (Btk) vonatkozó cikkelyeit is szükséges megváltoztatni, de nem a büntetési tételek szigorítása a megoldás, hanem annak jogszabályban történő megfogalmazása, hogy az illegális tevékenységen kapott személyektől a náluk talált eszközök (halász-, horgászfelszerelés, puska, mobiltelefon, gépkocsi stb.) elkobozható legyen. Ez napjainkban nem így van, ezért is gyenge a jogszabály-érvényesítés képessége. Elengedhetetlennek nevezte, hogy végre-valahára létrejöjjenek az úgynevezett „halkommandók”, amit évek óta minden érintett szeretne életre hívni, és mégsem alakulnak meg. Szükségesnek nevezte a rendvédelmi szervekkel való jobb kapcsolattartást, például úgy, hogy ha a halór orvhorgászokat vesz észre a területén, legyen lehetősége felhívni az adott körzetben található rendőrséget, és onnét a rendőrök valóban a segítségére is legye-

nek. Végül megemlítette, hogy a halradarok használatát hazánkban végérvényesen be kellene tiltani.

Dr. Székely István, az Országos Magyar Vadászakamara és az Országos Magyar Vadászati Védegyelet jogtanácsosa előadását azzal kezdte, hogy Orosz Sándor után alig maradt mondanivalója, mert ha mindazt, amit Orosz úr a halász és horgász szavakkal jellemezett, behelyettesítjük a vadász, a vadgazda fogalmával, akkor máris elhangzott az ő mondanivalója. Megemlítette, hogy számításai szerint a legálisan elejtett nagyvadjainkon túl az orrvadászok további 6–8 százalékot pusztítanak el: 2006-ban legálisan 260 000 nagyvadat lőttek a vadászok, és ennek a további 6–8 százalékát orrvadászok ejtették el, ezzel igen komoly anyagi és erkölcsi kárt okozva a nagyvadállományban. Felhívta a figyelmet arra, hogy a napjainkban divatos úgynevezett „megélhetési bűnözés” fogalma nem elfogadható, eljárásoknál talán enyhítő körülmény lehet, de semmiképpen sem tolerálható. Beszélt arról is, hogy gondot jelent a belső orrvadászat is, vagyis a vadászati joggal rendelkezők törvénytelenül létező, egyelőre azonban orvoslatlan probléma. Megemlítette, hogy a hatályos vadászati törvény nem teszi lehetővé, hogy

a visszaélések ellen fel lehessen lépni, és ezen változtatni szükséges.

A következő előadást dr. Végvári Zsolt, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársa tartotta. Ismertette a nemzeti park területén tapasztalható orvhorgászatok és orrvadászok kiváltó okait, valamint azt, hogy azok ellen az igazgatóság milyen eszközökkel tud fellépni.

Az utolsó felvezető előadásban e cikk szerzője, az „Alapítvány a Vidrákért” szervezet ügyvezető elnöke a fórumra készített vitaanyagra visszaérkezett válaszokat ismertette. A rendezvény előtt az alapítvány összeállított egy olyan vitaanyagot, amelyben az orvhorgászati és orrvadászati kiváltó okait gyűjtötték egybe, valamint azt, hogy a hatályos jogszabályi előírások mentén milyen lehetőségek adódtak a visszaszorításuk érdekében. Az alapítványhoz visszaérkezett 37 írásbeli válaszban, észrevételben tulajdonképpen a felvezető előadásokban elhangzottak köszöntek vissza – mindannak a fényében, hogy az orvhorgászati, orrvadászati, valamint a védett állatfajok üldözését külön-külön jogszabályok nevesítik, és azokat ennek értelmében kell kezelni.

Gera Pál

Az „Alapítvány a Vidrákért” szervezet ügyvezető elnöke

A morgás jogán

Előző lapszámunkban ugyanezzel a címmel jelent meg egy írás, amelyben Dankó István társelnök mondta el véleményét az adatszolgáltatásról. Horváth Zoltán, a H&H Carpio Halászat Kft. ügyvezetője, a szövetség oszlopos tagja Jászkiséren azt kérdezte a lap szerkesztőjétől, hogy lehet-e problémás témát megjelentetni? „Ne csak a jót írjátok meg mindig” – jött a (véleményem szerint nem megalapozott – a szerk.) kritika. Íme Horváth Zoltán „morgása”.

A tógazdának az állami bürokráciával van néhány problémája. Az agrár-környezetgazdálkodási programba, a támogatás igénylésébe 2005-ben kellett a halászoknak bejelentkezniük, pontosabban az igénylést beadni. A Baranya megyei cég vezetője be is jelentkezett a megyei Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál (MVH). Kezdetben a dolgok mentek a maguk hivatalos útján, s 2005 év végén a cégnek át is utalták a járandóságot. Eljött az újabb esztendő, amikor a cég vezetője az előírásnak megfelelően ismét benyújtotta az igénylését a hi-

vatalhoz, s az akk programnak megfelelően végezte a munkáját. Eltelt a 2006-os esztendő is, de a támogatás csak nem jött. A cégvezető hiába szólta a hivatalnál, a reklamációra nem kapott választ.

Tavaly tavasszal viszont az MVH munkatársai megjelentek a cégnél, s az egyik, a programba bejelentett tó vízfelületét kezdték mérgetni. Megmérték, és megállapították, hogy a tó ténylegesen nagyobb, mint amennyire a támogatást igényelték. A hivatal munkatársai azt ígérték, hogy minden rendben van, Horváth Zoltán megkapja a támogatást. Két hónap ismét eltelt, de továbbra sem a támogatás jött, hanem egy másik hivatalos delegáció, amely teljes ellenőrzésre kapott megbízást. Az összes tavat felmérték, ellenőrizték a gazdálkodási naplót, a madárriasztási tervet stb. Két napig folyt az ellenőrzés, amelynek a végén az ellenőrök ismét megállapították, hogy 4 hektárral nagyobb a tófelület, mint amennyire a támogatást igényelték. Horváth Zoltán ismét ígéretet kapott arra, hogy utána néznek, miért nem kapja a támogatást.

Ismét teltek-múltak a napok, hetek, hónapok, de a támogatás csak nem jelent meg a bankszámlán. Néhány halas cég hasonló cipőben járt, szintén nem kaptak támogatást, de a szövetség reklamálására Horváth Zoltán kivételével mindenki

hozzájutott a pénzéhez. Horváth Zoltán viszont egy levelet kapott a hivataltól, amelyben azt közölték, hogy sok a bokros teendő, s egyelőre nem érnek rá egy problémás, többes igénylésű területtel foglalkozni. A cégtulajdonos tiltakozott a többes igénylés ellen, mert ez a megállapítás nem állta meg a helyét. A tavaly augusztusi levélben viszont azt is leírták, hogy a támogatást hamarosan kifizetik. Már a 2007-es kifizetések is megtörténtek, de miután Horváth Zoltán az előző évi támogatást sem kapta meg, decemberben ismét levélben reklamált a hivatalnál. Mondani sem kell, hogy erre se érkezett sem pénz, sem válasz.

A kft. a kisgazdaságok közé tartozik, 34 hektár tófelületen gazdálkodik, s az évi akk-támogatás 1,8 millió forint. Ez ugyan nem tűnik soknak, de a kis cég bizony megérzi a támogatás hiányát. Igaz ugyan, hogy nem a támogatásból él a cég, de a piaci versenyben hátrányt jelent számukra a pénz elmaradása. Horváth Zoltán úgy döntött, hogy jogi útra tereli az ügyet, mert szerinte nem várhat tovább a rendezés. Manapság nonszensz, hogy egy hivatal megteheti, hogy nem a gazdálkodók érdekeit képviseli, hanem saját bürokratikus rendszereiben elmerülve éppen azokért nem tesz, akikért létrehozták.

h-n

A varsádiaké a második focikupa

Ahogy beharangoztuk, február elsején a gödöllői Szent István Egyetem tornacsarnokában találkoztak a halászhorgász focicsapatok, hogy a második alkalommal kiúrt kispályás labdarúgó bajnokságban eldöntsék, melyikük érdemi ki a bajnok címet. A szervezőket és a részt vevő tíz csapatot változatlanul megilleti a dicséret: nem csupán jó hangulatú és időnként magas színvonalú mérkőzéseket láthattak a közönség, de a pergő ritmusban a sportszerűség is az első helyen szerepelt. Az esemény arra is alkalmat adott, hogy megszólaltassuk Dr. Urbányi Bélát, a halgazdálkodási tanszék vezetőjét, egyetemi docenset, már csak azért is, mert a tanszék új tagként üdvözölhetjük a Haltermoszbán.

A gödöllői Halgazdálkodási Tanszék (Szent István Egyetem, Mezőgazdaság – és Környezettudományi Kar) munkatársai a múlt évben határozták el, hogy részben a sportszeretet, részben az egészséges életmódra való figyelemfelhívás céljából szerveznek egy, a halételek kóstoltatásával egybekötött kispályás labdarúgó tornát, kezdte mondandóját *Urbányi Béla*. A rendezvény célja változatlanul az volt, hogy olyan halételek megízlelése is szerepeljen a rendezvény repertoárjában, ami szintén nem szokványos. A szervezőket az a cél is motíválta, hogy a szakma és a gasztronómiai cég egymással való megismertetése talán az ágazat megítélésében, valamint újabb piacok fellelésében is szerepet játszhat. Emellett minden résztvevő csapatnak valamilyen formában hozzá kellett járulnia a rendezvényen elfogyasztott halételek előállításához. Ez azért is volt fontos tényező, mert a szervezők az egyetemi dolgozók és hallgatók számára meghirdették a hal-kóstolást, és így e vállalkozásnak is eleget kellett tenni.

A tavalyi első bajnokság kiírásában az idén jelentősebb változásokat tapasztalhattak a résztvevők. Ennek oka az, hogy amatőr szintű bajnokságról van szó, s azon

emberek részvételét várják, akik a hétköznapokban a halász szakmában dolgoznak. Így a feltételek is azonosak, hiszen nem léphettek pályára profikkal teletűzdelt csapatok, mint tavaly. Nem véletlen, hogy az első győztes csapat, a Gyöngyöshalászi Halász-horgász focicsapat vezetője, Sipos Oszkár nem nevezett a második bajnokságra, de egy üdvözlő levelet elküldött. Ebben a tornán résztvevő csapatokat köszöntötte, egyben a megváltozott kiírási szabályokra hivatkozva közölte, hogy nem tudnak megfelelni az új előírásoknak, így csak sportszerű küzdelmeket kívánt. S azt, hogy olyan jó hangulat és baráti légkör töltse be a termet, mint első alkalommal. Mindkét kívánság teljesült.

Urbányi Béla nehéz örökségként vette át a halgazdálkodási tanszék vezetését, mivel a nyugdíjba vonult *Horváth László* professzort igen nehéz „pótolni”. Az örökség nehéz, de nemes kihívás is egyben, fogalmazott a 2005 ősze óta tanszékvezető. A szakma is várakozó állásponton volt, vajon mit produkál az új nemzedék? Nos, mondhatni, hogy senki sem csalódott, mert a tanszék népszerűsége, elismertsége cseppet sem változott az elmúlt években. Gyarapítás és nemesítés a docens kulcsszava. Most, amikor a magyar halászság az uniós források révén hatalmas fejlesztési lehetőséghez jutott, ennek megvalósításához mindenképpen szükség van a tudomány és a gazdálkodás egymásra találására. Hallgatókból nincs hiány, mivel olyan színes a tanszék oktatási kínálata – természetvédelem, vizes élőhelyek, halgazdálkodás, biotechnológia, halgenetika stb. –, ami vonzó a fiatalok számára. Ehhez megfelelően képzett oktatói gárda áll rendelkezésre, akiknek a legfontosabb a hallgatók tudásszomjának a kielégítése. A cél az, hogy olyan szakemberek kerüljenek ki a gödöllői egyetemről, akik a gyakorlatban is könnyen megállják a helyüket, s kreatív módon, önálló elképzelésekkel végezzék munkájukat.

A szövetségi tagsággal kapcsolatban azt hangsúlyozta Urbányi Béla, hogy fontos, hogy az ember benne legyen a szakmai

Idén is 10 csapat vágott neki a sajnos sérülésektől nem teljesen mentes, de azért baráti hangulatú halászfocibajnokságnak, így sem a sport élvezete, sem a játék szeretete nem szenvedett csorbát! A résztvevő csapatok a végső helyezések sorrendjében:

1. Czikkhalas Kft.
2. Hortobágyi Halgazdaság Zrt.
3. Halász Kft.- Fish Coop Kft.
4. Szegedfish Kft.
5. TornaCsuka (SZIE MKK Halgazdálkodási Tanszék)
6. Szabolcsi Cápák (Szabolcsi Halászati Kft.)
7. Szarvas-Fish Kft.
8. Tiszasülyi Ragadozók (Tiszahalke Kft.)
9. Hal-adás (Halászati és Öntözési Kutatóintézet)
10. Dinnyés Művek SC (Dinnyési Ivadékevelő Tógazdaság)

A torna a tavalyi tapasztalatoknak megfelelően idén is nagy érdeklődés mellett zajlott, melyet természetesen fokozott, hogy ebédidőben a halételek kóstoltatása során már tömegek tolongtak a sportcsarnok előtti területen. A televízió és a rádió is készített riportot a szervezőkkel, valamint a halászati szakemberekkel, ami szintén a rendezvény, továbbá az egyetem ismertségét és elismerését jelenti.

A díjakat *dr. Orosz Sándor* adta át: minden résztvevő csapat oklevélben és emlékéremben részesült, az első 4 helyezett csapat kupával gazdagodott, míg a torna győztese egy vándorserleget is a vitrinjébe tehet a szigorú feltétellel, hogy jövőre ismét részt vesz a tornán, és a serleget magával hozza. Természetesen a díjakhoz pezsgők is jártak, valamint 3 különdíjat is kiosztottak:

Legjobb kapus: *Borbély Gyula* (SZIE Halgazdálkodási Tanszék és egyben a Jászkiséri Halas Kft. ügyvezetője.),

Legjobb játékos: *Nagy Szabolcs* (Hortobágyi Halgazdaság Zrt.),

Gólkirály: *Szöke Tamás* (Czikkhalas Kft.).

áramlatban. Tagként pedig léteznek azok a kapcsolatok, amelyek a révén közvetlenül értesülhetnek arról mit vár a szakma a tudomány képviselőitől. Így könnyebb a kutatás-fejlesztési tevékenységet a gyakorlat oldalára állítani. A tanszékvezetőnek meggyőződése, hogy oda-vissza van tanulnivaló, már csak azért is, mert ma már az egyetemi oktatói gárda is alakíthat vállal-

Mészáros Pált és feleségét, Katalint is ott találtuk a halfőzők körében. Az ország egyik legjobb halfőző házaspárjáról van szó, amit a családfő szerényen elutasít, mondván, hogy jó néhányan vannak még az országban olyan házaspárok, mint ők. Halat főzni, sütni mindig jó, különösen nagy közönség előtt, mert ezzel népszerűsíthetik a halfogyasztást. Sajnos, kevés halat fogyaszt a magyar, jó lenne, ha ez a tendencia megváltozna. Mondjuk úgy, ahogy ez Mészároséknál van, akik hetente ötször esznek halételt. A házaspár sült keszeggel, kárással csalogatta a közönséget. Már kora délutánra elfogyott a sütnivaló...

kozásokat. Így kölcsönösen segíthetik egymást. A halászat igen jó szakma, van jövője, a magyar halgazdálkodás, haltenyésztés világszinten elismert, s a szürkeállomány is adott ahhoz, hogy a jövőt felépítsük. A tanszék tulajdonképpen egy vállalkozói tudásközponttá nőtte ki magát, s lejárt már az az időszak, amikor a kutató az íróasztalnak dolgozott, mivel a kutatási eredményeket senki nem tudta hasznosítani. Csak azok a szervezeti egységek maradnak fenn hosszú távon egyetemi szinten is, amelyek szolgáltatóként is meg tudnak jelenni a nagyon is kemény szolgáltatói piacon.

A megnyitó és a díjkiosztó rendezvényen jelen volt *dr. Orosz Sándor*, a Haltermelői Országos Szövetsége és Terméktanácsa ügyvezető elnöke, akit – mondhatni – boldogsággal töltötte el az esemény. A jó hangulat, a játék, a sokféle halétel meg hozza az ember jókedvét, hiszen a mozgás mellett az egészséges életmód is nagy figyelmet kap ezen a napon. A focikupa egyébként jól illeszkedik a halas rendezvények sorába, már csak azért is, mert olyan időpontban zajlik, amikor a halászok még csak készülődnek az éves nagy munkára. A focibajnokság a belső, közösségi lét erősítését is szolgálja, míg a halfőző versenyek a marketingcélok megvalósulását segítik elő. Az ügyvezető elnök záróként kiemelte, hogy a halászati ágazat augusztusi halászléfőző rendezvénye mellett lassan ez a sportesemény is hagyományos ágazati rendezvényé válik, így folytatásra biztatta a rendezőket.

H. Gy.

Emlékezzünk meg a vizes élőhelyekről!

Február másodika a Vizes Élőhelyek Világnapja. 1971-ben ezen a napon írták alá Ramsarban a vizes élőhelyek megővéséről szóló megállapodást. A WWF Magyarország azért küzd, hogy a vizes élőhelyek megmentésével ne csupán a természeti értékek, de a mindenki számára létfontosságú ivóvízbázisok is megmaradjanak.

A Ramsari Bizottság idén arra hívja fel a figyelmet, hogy bolygónk vizes élőhelyei nem kizárólag a gazdag élővilág létét szolgálják. Számítalan olyan ország van a Földön, ahol ezek a területek szoros összefüggésben vannak a mindenki számára létfontosságú ivóvízbázisokkal. A vizes élőhelyek szennyezése és eltűnése nem csak a lakosság ivóvízellátását veszélyeztetheti, hanem az itt élő halak állapota az ezeket fogyasztó emberek

1971-ben írták alá az iráni Ramsar városában a nemzetközi jelentőségű, a vizes élőhelyek védelméről szóló megállapodást. A Földön a Ramsari területek nagysága Magyarország területének több mint tizenötszöröse. Hazánkban több mint 200 ezer hektárt tartanak számon Ramsari területként. A nemzetközi megállapodás – melyhez Magyarország is csatlakozott 1979-ben – külön kiemeli a vízi életmódhoz alkalmazkodó madarak védelmének szerepét, hiszen számukra a madárvonulási és a költési időszakban ezek a területek egyaránt létfontosságúak.

egészségét is befolyásolja.

A WWF hosszú évek óta dolgozik a vizes élőhelyek megővésén. Közülük két Ramsari terület, a Duna menti Gemenc és Béda-Karapancsa, kiemelten fontos számunkra. Gemenc Közép-Kelet-Európa egyik utolsó és legnagyobb összefüggő ártéri erdejének ad otthont. A halban gazdag holtágak bőséges

táplálékkal látják el a madárvilágot, melynek fontos képviselői például a gémfélék és a fekete gólyák. A Béda-Karapancsa tájegység különlegességei a ma is működő fokok és a száz évnél idősebb ligeterdők, ahol számtalan denevérfaj és több pár réti sas él.

Ezeket a Ramsari területeket és a Duna menti ivóvízbázisokat is veszélyeztetik azok a tervek, melyek a Duna medrének átalakítására koncentrálnak. A beavatkozások célja, hogy a teherszállítási célú hajózás biztosítására közlekedési útvonalat alakítsanak ki a folyó hazai szakaszain – még ott is, ahol a Duna medre erre alapvetően nem alkalmas.

„Mi nem csak február másodikán figyelünk a vizes élőhelyekre. Szerintünk a Duna medrébe csak úgy lehet beavatkozni, hogy az a folyó és a tőle függő vizes élőhelyek jó állapotát biztosítsa. A dunai hajózás feltételei a navigációs- és vízállás-előrejelző rendszerek fejlesztésével, a kikötői és logisztikai infrastruktúra megújításával és új, modern hajóflotta kialakításával is javíthatóak. Ezek pedig nem igénylik a meder drasztikus átalakítását. Először átfogó, alapos vizsgálat szükséges, amely az összes lehetséges fejlesztési változatot tartalmazza, majd az eredmények függvényében kell kiválasztani a környezeti és társadalmi szempontból legmegfelelőbbet!” – mondja Márkus Ferenc, a WWF Magyarország igazgatója.

EP-képviselők a tisztességes versenyért

Öt képviselő – köztük a magyar *Hegyi Gyula* (MSZP), valamint a brit *Caroline Lucas* (zöldpárti), a lengyel *Janusz Wojcieszowski* (jobboldali) – kezdeményezésére az Európai Parlament határozott felépítést sürget a szupermarketek visszaélései ellen, s egyben versenyjogi vizsgálatot kér az Európai Bizottságtól az üzlethálózatok tevékenységéről. Miután az EP tagjainak 60 százaléka támogatta a kezdeményezést, az öt képviselő újabb lépéseket tesz egy átfogó vizsgálat érdekében.

Hegyi Gyula indítványozta, hogy a parlament szocialista frakciója parlamenti vitával egybekötött kérdést intézzen az ügyben az Európai Bizottsághoz, amelyre a házszabály értelmében a Bizottság érdemben köteles válaszolni. Hozzátette, hogy a szocialisták a szupermarketekben dolgozók munkakörülményeit is javítani akarják, európai szinten fellépve a szabályozatlan túlmunka és a rossz munkahelyi viszonyok ellen. A magyar képviselő hangsúlyozta: bár a parlamenti képviselők önálló jelentést is indíthatnak

a tárgyban, hatályos jogszabályt csak a Bizottság kezdeményezhet. Ezért a képviselőknek – valamint az érdekelt civil mozgalmaknak, szakszervezeteknek, gazdaszövetségeknek és más szakmai szerveződéseknek – most az Európai Bizottságra kell nyomást gyakorolniuk.

Caroline Lucas brit zöld képviselő azt javasolta, hogy a piacon egy kereskedőlánc maximum nyolc százalékos részesedést szerezhessen, de ebben még az öt aláíró sem állapodott meg egymással. A Nemzetek Európai Unióhoz tartozó lengyel képviselő elmondta, hogy az élelmiszerár-robbanás hasznából a termelőknek szinte semmi sem jut, a hasznot elsősorban a nagy áruházláncok zsebelik. A lengyel képviselő úgy látja, a termelőkben „patologikus félelem” él a szupermarketekkel szemben. Hegyi Gyula szerint a szupermarketek tevékenységét nem ellenezni, hanem szabályozni kell, hiszen az Európai Unió a szabályozott és tisztességes gazdasági verseny elvére épül.

Magyar-kínai ötoldalú megállapodás

Az elmúlt év november 27-én a kínai Szecsuan tartomány fővárosában, Chengdu-ban a Tongwei takarmánygyártó cég székházában ünnepélyes körülmények között került sor egy olyan magyar-kínai ötoldalú megállapodás aláírására, amely kínai gyógynövénykivonatok takarmányadalékként történő hasznosítására irányul. A szarvasi halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI), illetve kínai részről a Wuxiban működő Édesvízi Halászati Kutató Központ (FFRC), továbbá a Tongwei takarmánygyártó cég között már évek óta folyik olyan kutatási-fejlesztési együttműködés, amely gyógynövénykivonatok tesztelésére irányul. A K+F munkához szükséges anyagi támogatást maga a Tongwei cég, illetve magyar részről a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) biztosította.

A HAKI-ban elvégzett kísérletek igazolták, hogy a kínai gyógynövénykivonatok erősítik a halak immunrendszerét, ami növeli az intenzív haltermelés biztonságát és lehetővé teszi a hagyományosan alkalmazott vegyszerek, illetve gyógyszerek (pld. antibiotikumok) kiváltását. A munka során sikerült egy olyan gyógynövény-mikroelem kombinációt találni, amelynek segítségével

a tenyésztett halak legfontosabb és legszélesebb körben elterjedt bakteriális kórokozója, az *Aeromonas hydrophila* által okozott elhullásokat 50%-kal tudtuk csökkenteni a kontrollhoz képest. A kínai és magyar felek által közösen kidolgozott módszerek alkalmazásával végrehajtott laboratóriumi vizsgálatok eredményeit fél-üzemi körülmények közt végzett kísérletek is igazolták. A gyógynövénykivonatokot tartalmazó tápok termelési mutatókra gyakorolt kedvező hatása a tilápia és pontyivadék esetén is igazolható volt.

gyógynövénykivonatot tartalmazó takarmány-kiegészítő adalékok, mint kereskedelmi termékek gyártásának és forgalmazásának előkészítését. Az együttműködésbe, mint magyar vállalkozói partner, a VITAFORT Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt., illetve az Aranypony Haltermelő Zrt. kapcsolódott be. A három magyar és két kínai partner jövőbeni együttműködéséhez biztosít háttérrel a nemrégiben aláírt megállapodás.

A megállapodás kínai és angol nyelvű példányát a Tongwei cég részéről *Dr. Xiao Dan* kutatási igazgató, az FFRC részéről *Prof. Xu Pao* igazgató, a HAKI részéről *Dr. Váradi László* főigazgató, illetve az Aranypony Zrt. részéről *Lévai Ferenc* elnök-vezérigazgató írta alá. Az aláírási ceremónián részt vett a Tongwei cég elnök-vezérigazgatója, *Liu Hanyuan* úr, az NKTH elnökhelyettese, *Dr. Lippényi Tivadar*, a Szecsuan Agrártudományok Akadémiájának elnökhelyettese, *Liu Jianjun* úr, továbbá a Tongwei cég több vezető munkatársa, közöttük *Dr. Yang Yi*, a Sanghaji Halászati Egyetem professzora, az Ázsiai Halászati Társaság elnöke. Az ünnepélyes aláíráson magyar részről részt vett még az NKTH főtanácsosa, *Dr.*

Judák Péter, illetve az Aranypony másik képviselője, *Ifj. Lévai Ferenc*. A VITAFORT képviselője, *Kulik Zoltán* vezérigazgató korábban, Magyarországon írta alá a dokumentumot.

A megállapodás keretében végzett munka olyan termék kifejlesztésére irányul, amely intenzív hal-, illetve baromfinevelő telepeken alkalmazható az állatok immunrendszerének erősítésére, végső soron a termelés biztonságának és eredményességének növelésére. A tervezett munka a termékfejlesztés mellett a gyártás és értékesítés korlátainak és lehetőségeinek felmérésére irányul. Az együttműködő felek olyan projekt-tervezetet dolgoznak ki, amely a sa-

ját erő felhasználása mellett számít olyan támogatásokra, amelyek a természetes anyagoknak az élelmiszertermelésben való szélesebb körű alkalmazását segítik elő.

A kínai és magyar együttműködés, illetve a szakmai program jól illeszkedik ahhoz az európai törekvéshez, amely a hagyományos kínai gyógymódok (Traditional Chinese Medicine, TCM) európai alkalmazását, illetve e területen az európai-kínai együttműködés elmélyítését célozza.

V. L.

FELHÍVÁS

Az „Alapítvány a Vidrákért” szervezet felhívást tesz közzé, amelynek célja: közös fellépésre sarkallni mindazokat (vadászokat, erdészeket, horgászokat, halászokat, természetvédőket stb.), akik tenni szeretnének a napjainkban elharapódzó orvhorgászat, orvadászat és a védett állatfajtaikat érintő üldözések ellen.

Szeretnénk elérni, hogy a különböző társadalmi, szakmai és érdekvédelmi szervezetek, kutatóhelyek, rendvédelmi szervek, valamint államigazgatási egységek (FVM, KvVM, Nemzeti Park Igazgatóságok, zöldhatóságok stb.) közösen dolgozzák ki azokat a megoldásokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy eredményesen visszazoríthassuk ezt a valamennyiünk számára szomorú és sajnálatos cselekedetet.

A közelmúltban ennek érdekében egy szakmai fórumot tartottunk Budapesten, és azt követően úgy határoztunk, megpróbálunk egy az egész országra kiterjedő akcióorozatot életre hívni. Arra kérjük azokat, akik szeretnének szakmai fórumokon részt venni, értesítsenek bennünket az alábbi elérhetőségek valamelyikén, vagy írásban osszák meg velünk a véleményüket a felvetett problémáról.

Alapítvány a Vidrákért
Postacím: 1156 Bp., Nyírpalota u. 60.
E-mail: gerapal@t-online.hu.

Válaszukat várva, barátsággal:

Gera Pál
üzgyvezető elnök

Az együttműködő felek kézfogása a megállapodás aláírását követően. A háttérben Dr. Liu Jianjun, a Szecsuan Agrártudományok Akadémiájának elnökhelyettese, Mr. Liu Hanyuan, a Tongwei cég elnöke és Dr. Yang Yi, a Sanghaji Egyetem professzora, az Ázsiai Halászati Társaság elnöke

A kínai gyógynövénykivonatoknak, mint természetes anyagoknak az alkalmazása hozzájárul az élelmiszerbiztonság növeléséhez (antibiotikumok maradványaitól mentes halhús) és a természeti környezet védelméhez (csökkenthető a kemoterápiás szerek által a vízi környezetre és a vízi erőforrásokra gyakorolt szennyező hatás). A sikeres laboratóriumi és fél-üzemi kísérletek után a magyar és kínai együttműködő felek elhatározták, hogy magyar ipari partnerek bevonásával megkezdik kínai